

METKA

METRON KAPASITEETTIHANKE • KAPACITETSPROGRAM • CAPACITY PROGRAMME

Päätös tarjoajien valinnasta

HKL

49H22

In cooperation

1. ASIA

49H22 Metron Mobiiliradioverkon (RN) hankinta: ehdokkaiden valinta hankintamenettelyn (kilpailullinen neuvottelumenettely) neuvotteluvaiheeseen

2. HANKINTAYKSIKKÖ

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL), Länsimetro Oy ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy ovat tämän hankintamenettelyn hankintayksiköitä (hankintarengas). Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy edustaa hankinnassa hankintayksiköitä saamansa valtuutuksen perusteella.

Hankintayksiköiden yhteystiedot:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) (y-tunnus 0201256-6)
Hämeentie 86
00550 Helsinki
S-posti: info@kaupunkiliikenne.fi

Länsimetro Oy (y-tunnus 2124310-8)
Keilaranta 6
02150 Espoo
S-posti: hankinnat@lansimetro.fi

Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy (y-tunnus 3251002-1)
Hämeentie 86
00550 Helsinki
S-posti: info@kaupunkiliikenne.fi

3. PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

3.1 Taustaa

Hankintayksikkö julkaisi hankinnasta hankintailmoituksen nro:lla 2023-001001 20.10.2023 Tarjouspalvelu.fi -toimittajaportalissa ja nro:lla 639831-2023 20.10.2023 EU:n virallisen lehden lisäosan verkkoversiossa TED (Tenders Electronic Daily) osoitteessa <https://ted.europa.eu>.

Hankintamenettelynä käytetään vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki, 1398/2016) mukaista kilpailullista neuvottelumenettelyä.

3.2 Osallistumishakemusten jättö

Osallistumishakemukset tuli jättää 29.11.2023 kello 12.00 (Suomen aikaa) mennessä. Määräaikaan mennessä osallistumishakemuksen jätti neljä (4) ehdokasta (aakkosjärjestyksessä):

- Digita Oy
- Elisa Oyj
- Ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance
  - o DNA Oyj
  - o Edzcom Oy
- Telia Finland Oyj

3.3 Osallistumishakemusten käsittely

Osallistumishakemusten käsittely toteutettiin kahdessa vaiheessa:

1. Ehdokkaiden soveltuvuuden tarkistaminen
2. Osallistumishakemusten osallistumispyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Kuten osallistumispyynnössä kohdassa ”Menettelyn kuvaus” oli kerrottu, hankintayksikkö on käyttänyt osallistumishakemusten arvioinnissa ulkopuolisia asiantuntijoita, jotka eivät kuitenkaan ole ehdokkaiden suoria kilpailijoita.

Hakemusten käsittelyyn osallistui yhteensä 10 asiantuntijaa. Asiantuntijaryhmä koostui hankintayksikön edustajien työryhmän lisäksi konsulttiyrityksien henkilöistä. Hankintayksikön salassapitosopimuksen velvoittamat, seuraavat sopimustoimittajat osallistuivat hakemusten käsittelyyn: Hankkinen Oy.

3.4 Ehdokkaiden soveltuvuuden tarkistaminen ja osallistumishakemuksen osallistumispyynnön mukaisuuden arviointi

Osallistumishakemusten avaamisen jälkeen tarkastettiin ehdokkaiden soveltuvuus ja osallistumishakemusten osallistumispyynnön mukaisuus.

Erytisalojen hankintalain 83 §:n 1 mom. mukaan hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja.

Ehdokkaiden soveltuvuutta ja osallistumishakemuksen osallistumispyynnön mukaisuutta koskevat vaatimukset määriteltiin hankintailmoituksessa.

Täsmennyspyynnöt

Soveltuvuuden ja osallistumishakemuksen osallistumispyynnön mukaisuuden tarkastamisen yhteydessä osallistumishakemuksissa havaittiin seuraavia epätasällisyyksiä tai ristiriitaisuuksia:

Digita Oy

Osallistumispyynnössä ESPD-lomakkeella hankintayksikkö on kohdassa ”IV osa: Valintaperusteet A: Soveltuvuus” edellyttänyt ehdokkailta matkaviestinverkkolupaa, jotta tarjoaja voi tarjota kyseiset palvelut sijoittautumismaassaan.

Osallistumishakemuksen perusteella Digita Oy:llä ei ole osallistumispyynnössä vaadittua matkaviestintäverkkolupaa.

Hankintayksikkö lähetti 4.12.2023 Digita Oy:lle täsmennyspyynnön, jossa se pyysi Digita Oy:ta täsmentämään osallistumishakemustaan mainitun matkaviestinverkkoluvan osalta.

Täsmennyksessään 7.12.2023 Digita Oy täsmensi pyydettyä tietoa.

Täsmennyksen ja osallistumishakemuksen tietojen perusteella hankintayksikkö katsoo, ettei Digita Oy:n osallistumishakemus täytä ehdokkaille asetettua soveltuvuusvaatimusta seuraavin perustein:

Osallistumispyynnössä kohdassa ESPD IV osa Valintaperusteet A:Soveltuvuus, on edellytetty ja määritelty erityinen lupa, jotta tarjoaja voi tarjota kyseisen palvelun sijoittautumismaassaan. Osallistumispyynnössä mainitaan seuraavasti:

”Ehdokkaalla tulee olla valtakunnallinen matkaviestinverkkolupa Traficomilta, tai ehdokkaalla tulee olla vähintään aiesopimus matkaviestinverkkoluvan haltijan kanssa, joka mahdollistaa hankinnan kohteena olevien palvelujen toteutuksen. Todistus luvasta tai aiesopimuksesta tulee toimittaa hankintayksikön pyynnöstä missä vaiheessa tahansa hankintaprosessia.

Traficom on Suomessa palveleva liikenteen ja viestinnän lupa-, rekisteri- ja valvontaviranomainen, joka myöntää Suomessa mm. matkaviestintäverkkolupia. Radiotaajuuksia edellyttävän verkkopalvelun tarjoaminen digitaalisessa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa tai matkaviestinverkossa, jossa harjoitetaan yleistä teletoimintaa, edellyttää verkkotoimilupaa joka on määritelty valtioneuvoston verkkotoimilupaa edellyttävän toiminnan pykälässä 6 § (18.1.2019/52).

Valtioneuvoston pykälässä 8 § verkkotoimiluvan myöntäminen valtioneuvosto myöntää verkkotoimiluvat 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun teletoimintaan ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun viranomaisverkkotoimintaan vastikkeetta siten kuin 10 §:ssä säädetään. Jos matkaviestinverkossa harjoitettavaan yleiseen teletoimintaan osoitetaan uusia, teknisesti ja taajuuksien tehokkaan käytön kannalta tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Valtioneuvosto voi tehdä päätöksen verkkotoimiluvan myöntämisestä 11 §:ssä säädettyssä huutokauppamenettelyssä.

Verkkotoimilupia myönnetään valtioneuvoston pykälien 8–11 § mukaisesti.

Jos osallistumishakemus ja tarjous tehdään ryhmittymänä, vaatimus koskee ryhmittymää yhdessä. Jos ehdokas/tarjoaja käyttää voimavarayksiköitä

vaatimuksen täyttämiseksi, on voimavarayksikön osallistuttava hankinnan kohteena olevan palvelun tuottamiseen.

"Lupa" tarkoittaa tässä kohdassa lupaa tai aiesopimusta."

Digita Oy on osallistumishakemuksessaan ESPD-lomakkeella vastannut "Ei" kysymykseen "Onko tarjoajalla tällainen lupa". Kysymykseen "Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?", Digita Oy on vastannut "Kyllä", antaen seuraavan tiedon:

"<https://www.traficom.fi/fi/viestinta/viestintaverkot/taajuuskaistan-2300-2320-mhz-ja-2425-251-ghz-voimassa-olevat-radioluvat> - Digitalla on valtakunnallinen radiolupa 2300-2320MHz taajuudelle. Digita pystyy toteuttamaan hankinnan kohteena olevan palvelun esimerkiksi 2300-2320MHz taajuudella. Suomessa tämän kaltaiseen käyttöön on osoitettu myös 26 GHz taajuusalueelta taajuusvarantoja. Myös muita soveltuvia taajuusalueita voidaan käyttää."

Hankintayksikön kysyessä täsmennyspyynnössä millä tavoin Digita Oy:n viittaaman valtakunnallinen radiolupa on sama asia tai vastaava kuin osallistumispyynnössä edellytetty ja vaadittu matkaviestinverkkolupa, Digita Oy on vastannut seuraavasti:

*"Traficom on osoittanut paikalliseen 4G ja 5G käyttöön taajuusalueita, joista tarkemmin tietoa Traficomin sivuilla:
<https://www.traficom.fi/fi/viestinta/viestintaverkot/paikalliset-4g5g-verkot>
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenteen vaatima palvelutaso voidaan toteuttaa näitä paikalliseen käyttöön tarkoitettuja taajuuksia hyödyntäen."*

Hankintayksikkö on selkeästi todennut osallistumispyynnössään soveltuvuusvaatimuksen valtakunnallisesta matkaviestinverkkoluvasta. Digita Oy on osallistumispyynnössään ilmoittanut, ettei heillä ole kyseistä lupaa tai aiesopimusta luvasta. Täsmennyspyyntöön Digita Oy:n antama vastaus ei muuta tätä tilannetta, eikä se myöskään yksilöi, miten heidän osallistumispyynnössään toteamansa valtakunnallinen radiolupa olisi sama tai vastaava lupa.

Osallistumispyynnössä kohdassa "Hankintaa tai osaa koskevat lisätiedot" todetaan mm. seuraavasti:

"Hankinnan kohteena olevan metron mobiiliradioverkon tulee mahdollistaa metrojen vuorovälin tihentämisen sen tullessa ajankohtaiseksi metron lisäjunia hankittaessa. Metron mobiiliradioverkko tulee olla laajennettavissa siten myös tulevaisuuden kapasiteettitarpeet tyydyttävällä kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaalla ja korkeampaa automaattitasoa palvelevalla mobiiliradioverkolla. Näin voidaan varmistaa metrojärjestelmän kyky vastata mahdolliseen nopeasti kasvavaan kysyntään."

Lisäksi osallistumispyynnön kohdassa "Hankinnan taustaa" todetaan mm. seuraavasti:

”Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa puoliautomaattinen liikennöinti ja uudistaa järjestelmiä niin, että varmistetaan metron luotettavuus sekä mahdollistetaan vuorovälin tihentäminen tulevaisuudessa.

Radioverkon osalta toimenpiteenä on hankkia metroon mobiiliradioverkko tulevaisuuden kapasiteettitarpeet tyydyttävällä kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaalla, korkeaa automaatiotasoa tukevalla järjestelmällä. METKA-hankkeen hankesuunnitelma on osallistumispyynnön liitteenä.”

Hankintayksikkö on myös osallistumispyynnön liitteillä kuvannut hankittavaa kokonaisuutta ja siihen liittyviä lisähankintamahdollisuuksia. Muun muassa Osallistumispyynnön liitteellä ”M-00001 Liite A5.6 METKA Hankesuunnitelma – METKA Project mandate.pdf” tuodaan esiin asteittainen siirtyminen automaatiotasosta toiseen (GoA) todeten mahdollisuus miehittämättömän ajon mahdollistavaan automaatiotasoon (GoA4). Mobiiliradioverkko ja sen riittävä kapasiteetti on edellä mainitusti kriittinen osa toimivaa metron liikenteenohjausjärjestelmää. Digitan esittämää vaihtoehtoa ei voida pitää todellisena vaihtoehtona sen vuoksi, ettei se mahdollista osallistumispyynnössä mainittuihin laajennuksiin edellytettävää verkkokapasiteetin kasvatusmahdollisuutta. Esimerkiksi miehittämätön ajo edellyttää valvontakameratiedon siirtämistä tietoverkossa mitä Digita Oy:n esittämä ratkaisu ei todellisuudessa kapasiteettinsa vuoksi mahdollista kokonaistaloudellisesti kustannustehokkaasti.

Hankintayksikkö on veloitettu hylkäämään sellaiset osallistumishakemukset, jotka eivät vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia. Digita Oy:n osallistumishakemus ei täytä hankintayksikön ehdokkaalle asettamia soveltuvuusvaatimuksia, minkä vuoksi sen hakemus hylättiin.

Ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance

Ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance on ilmoittanut osallistumishakemuksessaan vastuuvakuutuksen vakuutussummaksi 120 000 000 euroa. Hankintayksikön näkemyksen mukaan ryhmittymän ilmoittama vastuuvakuutuksen suuruusluokka (EUR 120 milj.) vaikuttaa ristiriitaiselta verrattuna ryhmittymän jäsenen osallistumishakemuksella ilmoittamaan liikevaihdon suuruusluokkaan (EUR 1 298 000).

Hankintayksikkö lähetti 1.12.2023 ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Allianceselle täsmennyspyynnön, jossa se pyysi täsmentämään osallistumishakemustaan yllä mainitun ristiriitaisuuden osalta.

Täsmennyksessään 4.12.2023 ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Allianceselle täsmensi pyydettyä tietoa, jonka jälkeen hankintayksikkö totesi osallistumishakemuksen täyttävän soveltuvuusehdot ja osallistumishakemuksen olevan osallistumispyynnön mukainen.

Yhteenveto:

Täsmennysten ja osallistumishakemusten tietojen perusteella ehdokkaiden Elisa Oyj, ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance ja Telia Finland Oyj hakemukset todettiin täyttävän soveltuvuusehdot ja osallistumishakemusten olevan osallistumispyynnön mukaisia.

Ehdokkaan Digita Oy osallistumishakemus ei täytä hankintayksikön ehdokkaalle asettamia soveltuvuusvaatimuksia, minkä vuoksi sen hakemus hylättiin.

Osallistumispyynnön mukaisesti kaikki ehdokkaat, joiden osallistumishakemukset täyttävät soveltuvuusehdot ja joiden osallistumishakemukset ovat osallistumispyynnön mukaisia, tullaan hyväksymään mukaan hankintamenettelyn neuvotteluvaiheeseen.

4. PÄÄTÖS

Hylätään ehdokkaan Digita Oy osallistumishakemus osallistumispyynnön vastaisena.

Osallistumispyynnön mukaisesti kaikki soveltuvuusehdot ja vähimmäisvaatimukset täyttävät ehdokkaat hyväksytään mukaan neuvotteluihin.

Seuraavat osallistumishakemuksen jättäneet ja soveltuvuusvaatimukset täyttäneet kolme (3) ehdokasta hyväksytään mukaan osallistumaan 49H22 hankintamenettelyn neuvotteluvaiheeseen:

- Elisa Oyj
- Ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance
- Telia Finland Oyj

5. PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta

6. TIEDOKSIANTO

Hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje annetaan tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee eli ehdokkaille. Tiedoksiannossa käytetään sähköistä tiedoksiantoa: Viesti lähetetään sähköisen tarjouspalvelun (<https://tarjouspalvelu.fi>) kautta.

7. MUUTOKSENHAKU

Muutoksenhakuohjeet ovat liitteenä.

Hankintayksikkö pyytää toimittamaan mahdollisen muutoksenhakua koskevan ilmoituksen osoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi.

8. LISÄTIEDOT

Hankejohtaja Heikki Viika, etunimi.sukunimi@kaupunkiliikenne.fi

Liitteet:

Liite 1 Muutoksenhakuohjeet

Tiedoksi:

Digita Oy

Elisa Oyj

Ryhmittymä MetroTrust Networks DNA & Edzcom Alliance

Telia Finland Oyj